

Lunds Universitet
Statsvetenskapliga institutionen

STVA22
VT20

Handledare: Johanna von Bahr

Från diplomati till Trumplomati

En idéanalys av USA:s utrikespolitiska hållning till Kina över tre
administrationer

Antal Ord: 9987

Jonathan Sidenros
Noah Bohm

Abstract

Kinas ekonomiska tillväxt och militära expansion de senaste tre decennierna har enligt många förändrat maktbalansen i det världspolitiska systemet. Kunskapen om hur liberala aktörer, däribland USA, förhåller sig till detta förändrade politiska och ekonomiska landskap är därför av stor betydelse i studier om internationella relationer. I denna uppsats kartläggs Clinton-, Obama- och Trump-administrationens hållning och uppfattning om Kina under de tre senaste decennierna. Detta görs genom en idéanalytisk innehållsanalys av respektive administrations *National Security Strategy*-rapport 1996, 2015 och 2017. Undersökningen visar på en förändring i administrationernas utrikespolitiska hållning och uppfattning om Kina, från en mer neoliberal mot en mer neorealistisk hållning. Förändringen korrelerar till viss del med Kinas växande ekonomiska och militära makt, men resultatet visar främst att de olika administrationernas hållning till Kina grundar sig i vitt skilda verklighets- och värdeomdömen. Denna skillnad är särskilt tydlig mellan Obama-administrationen 2015 och Trump-administrationen 2017, trots att Kinas ekonomi och militär inte förändrats i särskilt stor grad mellan denna period. Resultatet av undersökningen visar således att staters intressen och respons på materiella strukturella förändringar, inte är givna.

Nyckelord: *amerikansk utrikespolitik, USA, Kina, Bill Clinton, Barack Obama, Donald Trump, neorealism, neoliberalism, Good Governance*

Innehållsförteckning:

1. Inledning

1.1 Syfte

1.2 Tidigare forskning

2. Teori

2.1 Konstruktivism

2.1.1 Neorealism

2.1.2 Neoliberalism och Good Governance

3. Metod

3.1 Metod och struktur

3.2 Dimensioner

3.2.1 Operationalisering av neoliberal dimensioner

3.2.2 Operationalisering av neorealistiska dimensioner

3.3 Val av material och källkritik

3.4 Urval och avgränsning

4. Bakgrund

4.1 Kinas ekonomiska och militära expansion

4.2 Kalla krigets implikationer

5. Resultat

5.1 Clinton-administrationen 1996

5.2 Obama-administrationen 2015

5.3 Trump-administrationen 2017

6. Diskussion

7. Slutsats och vidare forskning

8. Referenser

1. Inledning

I kölvattnet av Kalla Kriget ansåg många liberala aktörer att deras agenda vunnit kampen mot kommunism. USA:s utrikespolitiska förhållande till omvärlden förändrades, då deras egna liberala agenda plötsligt dominerade utan ideologiskt motstånd. På senare tid har en del forskning antytt på USA:s utrikespolitiska hållning efter kalla kriget definierats av demokratifrämjande (Översättning "democratic promotion"). Allt som oftast är fallet i dessa studier inriktade på mål-länder vars ekonomiska eller militära omfattning är långt ifrån USA:s. Risse och Babayan (2015) forskning om USA som extern liberal aktör visar hur USA:s utrikespolitik definieras av främjande av demokrati, men att graden av demokratifrämjande avgörs av till vilken grad andra stormakter med rivaliserande agenda inblandar sig i konflikten i fråga. Ambitionen verkar vara att generalisera USA:s utrikespolitiska normativa agenda som demokratifrämjande, utan att ta större hänsyn till vilken amerikansk administration som står bakom utrikespolitiken.

Vi finner det intressant att studera hur USA:s utrikespolitik förhåller sig när mål-landet är av liknande militära och ekonomiska omfattning. Kinas ekonomiska framfart och tillväxt under de senaste tre decennierna har enligt många förändrat maktbalansen i det världspolitiska och ekonomiska systemet (Risse 2009: 265; Kiesow 2006: 6, 10). Landet här därtill, trots förhoppningar, inte demokratiserats i någon större bemärkelse och styrs idag auktoritärt under KKP (Kinas Kommunistiska parti). Vid en första inblick i USA:s utrikespolitiska hållning till Kina, framstår de olika administrationerna de senaste decennierna förhållit sig på olika sätt. Innan Kinas ekonomiska tillväxt, verkade Bill Clintons administrations utrikespolitiska hållning vara mer präglad i optimism kring Kinas möjligheter att liberaliseras och demokratiseras. Men de senaste decennierna i takt med Kinas framfart, verkar administrationer som Obamas och nuvarande president Donald Trumps fört en hårdare retorik mot Kina, vilket ständigt får medial uppmärksamhet.

1.1 Syfte

Vårt syfte med denna undersökningen är att se om det skett en idésystematisk förändring mellan tre amerikanska administrationers utrikespolitiska hållning till Kina. Detta görs med en idéanalys

där vi ämnar att tolka och urskilja tre olika administrationers föreställning om Kina under de tre senaste decennierna och härleda dessa till neoliberalism och neorealism. Vi avser därmed att undersöka om det skett en idésystematisk förändring i USA:s hållning till Kina över tid, och om denna varierat beroende på administration.

Våra frågeställning lyder:

- Hur har USA:s utrikespolitiska hållning gentemot Kina förändrats över administrationerna Clinton, Obama och Trump?

1.2 Tidigare forskning

Vi har i denna uppsats inte någon hypotes vi testat i syfte att hitta ett kausalt samband. Vi har däremot en förutfattad tanke om att USA:s utrikespolitiska hållning har präglats av neoliberala och neorealistiska idéer, som grundar sig i tidigare forskning inom ämnet som vi har tagit del av. Exempelvis redogör Babayan & Risse (2015), som redan nämnt, att USA:s demokratifrämjande mål begränsas i varierande grad beroende på om iliberala stater uppfattar situationen som ett hot mot deras geostrategiska intressen och/eller dess regims överlevnad.

Vidare uttryckte Thomas Risse (2009: 265) att Kinas (åter-)uppkomst som världspolitisk supermakt, i kombination med landets avsaknad av demokratisering, är tecken på att 1990-talets neoliberala optimism om möjligheterna till global demokratisering, förvandlats till pessimism redan år 2009.

Denna forskning, i kombination med en vedertagen uppfattning om att neoliberala idéer hade starkt fäste i världspolitiken i årtiondet efter kalla kriget (Burchill 2013: 57-58), ligger på så vis till grund för vårt val av neoliberalism och neorealism som förhandsdefinierade teorier, vars idéer vi tror oss kunna återfinna i respektive administrations uppfattning om Kina.

2. Teori

Vi kommer i denna teoridel att presentera hur vi ämnar att använda oss av olika IR-teorier för att besvara vår forskningsfråga. Vi har en ontologisk och epistemologisk ansats om det internationella systemets natur och aktörer som kan beskrivas som konstruktivistiskt. Med denna ansats avser vi att *beskriva* de olika administrationernas idéer som mer eller mindre neoliberala

eller neorealistiska. Med det sagt, är inte ambitionen att använda sig av de rationella teoriernas epistemologiska ansatser för att förklara något, utan den konstruktivistiska ansatsen för att beskriva hur idéerna för administrationerna, neoliberala som neorealistiska, har förändrats över tid. Vårt syfte är på så sätt inte att bevisa huruvida liberalism eller realism bäst kan förklara USA:s hållning vid respektive tidpunkt, utan att visa hur respektive administrations hållning präglats av neoliberala/neorealistiska idéer.

2.1 Konstruktivism

Tolkningarna av konstruktivism som teori, såväl som analytiskt ramverk, varierar men i stora drag delar de generellt sett en kritisk syn på de rationella teoriernas överdrivna fokus på materiella strukturer. Konstruktivism menar att den *materiella världen* först får mening för människor efter en social konstruering och tolkning av den (Reus-Smit 2013: 224). Alexander Wendt (1995: 73) illustrerar detta tankesätt genom att beskriva hur materiella strukturer inte kan förklara varför 500 brittiska kärnvapen uppfattas som ett mindre hot för USA än fem nordkoreanska kärnvapen. Det är snarare de *idémässiga strukturerna*, i form av exempelvis ländernas sociala förhållande med varandra, som ger dem materiella strukturerna mening.

Dessa sociala relationer kan därtill vara ömsesidigt införstådda, vilket förstärker relationens struktur. Att USA uppfattar Nordkorea som ett hot, ökar sannolikt risken för att Nordkorea uppfattar USA som ett hot (Wendt 1995: 73). Sättet som den materiella världen både formar, och formas av, människors handlingar är med andra ord beroende av människans tolkning av den materiella världen (Adler 2004: 90).

Till skillnad från de rationella teorierna, tar konstruktivismen därmed inte aktörers preferenser för givna som ett resultat av de materiella strukturerna. (Reus-Smit 2013: 224-225). Vi tror således inte att aktörer, exempelvis stater och individer, har givna preferenser, eller givna lagbundna reaktioner på, och som en direkt konsekvens av, materiella förändringar, utan att dessa formas genom en process av social interaktion med omvärlden.

Vi menar därmed också att dessa sociala konstruktioner som ligger till grund för aktörers uppfattning och hållning kan, men *inte nödvändigtvis* behöver, korrelera med materiella, fysiska strukturella förändringar - så som exempelvis Kinas ekonomiska och militära expansion. Det är

med andra ord aktörernas verklighetsomdöme, och den socialt konstruerade tolkningen av de materiella förändringarna, som i slutändan är det som ligger till grund för aktörers uppfattning, förhållande och agerande.

Detta ontologiska och epistemologiska synsätt är centralt i vår idéanalytiska metod - där vi genom en idéanalys försöker härleda vilka idéteoretiska övertygelser (neorealism och neoliberalism) om det internationella systemet som präglar respektive administrations utrikespolitiska hållning gentemot Kina.

2.2.1 Neorealism

Att beskriva neorealism inom internationella relationer som en homogen, tydligt avgränsad ideologi, är något problematiskt då det finns flera olika grenar inom den övergripande teoriskolan. Vi kommer här att utgå ifrån den neorealism som Kenneth Waltz framställer och förespråkar, vilken även går under namnet strukturell realism (Donnelly 2013: 37). Valet av Waltz gren av neorealism grundar sig i dess stora idémässiga inflytande i dagens neorealism och IR-teori i stort. I "Theories of International Relations" uttrycker Donnelly (2013: 37) att Waltz strukturella realism idag är den dominerande grenen av neorealism.

Neorealism/strukturell realism tar, i likhet med klassisk realism, statens egoistiska intresse om överlevnad och säkerhet för givet, som statens enda avgörande faktor för dess agerande (Donnelly, 2013: 32-34) Den skiljer sig dock i bemärkelsen att den bland annat tydligare utgår från strukturen i det internationella systemet, där avsaknaden av en överstatlig polis, resulterar i en anarkisk struktur. (Donnelly, 2013: 37).

Strukturen tvingar med andra ord stater till att vara egoistiska. Detta kan gestaltas med hjälp av spelteorin "fångarnas dilemma". Eftersom stater inte har vetskap om hur andra stater ska agera är risken för det sämsta utfallet - att stat A agerar icke-egoistiskt samtidigt som stat B agerar egoistiskt, för stor. Jämviktsläget blir således ett utfall där bägge staterna agerar egoistiskt. Detta utfall är enligt neorealismen, till skillnad från klassisk realism, inte driven av en hänsynslös, egoistisk vilja av ondska och konflikt, utan snarare av en anarkisk struktur som tar fram aktörernas måttfulla egoistiska natur till fullo och gör att dem behandlar varandra med misstänksamhet och rivalitet (Donnelly, 2013: 39-40).

Denna anarkiska struktur, där samarbete är svårt och där "balansering", som beskrivit ovan, är det rationella jämviktsläget, är förstärkt på grund av maktbegreppets relativa natur. Makt är relativt i sin natur, då makt enligt neorealism definieras utifrån dess kontroll över potentiella utfall, "the ability to do or effect something" (Oxford English Dictionary). Absoluta resurser spelar alltså mindre roll än relativa resurser i en anarkisk struktur. En individ med ett vapen kan exempelvis ha stor makt över en obeväpnad person, men är relativt maktlös mot en armé (Donnelly 2013: 39-40).

Maktbegreppets relativa natur tvingar således stater i det anarkiska internationella systemet att bry sig om relativ styrka, för att maximera sina relativa vinster i förhållande till andra stater (Donnelly 2013: 39-40). Annars riskerar statens säkerhet att hotas, då externa stater alltid ses som ett potentiellt hot i det internationella systemet. Detta antagande om staters uteslutande intresse för relativa vinster medför därmed en syn på det internationella systemet som ett nollsummespel. Om stater bara är intresserade av relativ styrka, i syfte att maximera sin makt för att i sin tur maximera sina möjligheter att erhålla störst relativa vinster, då finns det inte utrymme för det internationella systemet att generera plussumme-utfall. Strukturen leder således oundvikligen till att stater, särskilt de stater med mest makt, opponerar sig mot uppkomsten av nya inflytelserika aktörer. Detta eftersom "the power in others", alltid är ett hot när det inte finns någon överstatlig makt att vända sig till för skydd och hjälp (Donnelly 2013: 37).

För neorealitisk utrikespolitisk, särskilt för världens mäktigaste stater, är följaktligen behovet av att opponera sig emot och balansera uppkomsten av nya mäktiga, rivaliserande stater, av central betydelse - då denna strukturella maktbalansförändring annars riskerar att hota den egna statens överlevnad och säkerhet (Donnelly, 2013: 37).

2.2.2 Neoliberalism och Good Governance

Neoliberalism som teori delar den neorealitiska anarkiska synen på det internationella systemets natur, men betonar att den är överdriven och menar därtill att anarkin är möjlig att i viss mån kringgå genom samarbete och interdependens i världen (Burchill 2013: 57-58, 219).

En av de mer framstående liberala forskarna, Francis Fukuyama, påpekade efter kalla krigets slut att de neoliberal idéerna slutligen vunnit hegemoniskt fäste över världen. Han ansåg,

och anser, att den västerländska liberala, demokratiska och kapitalistiska modellen är den ultimata slutdestinationen i evolutionen av människans samhällsorganisering (Burchill 2013: 57-58). I linje med den *demokratiska fredsteorin*, menar han att liberala demokratier generellt sett inte krigar med varandra. Fukuyama och neoliberalismen i stort, menar därtill att iliberala stater kan demokratiseras genom ökad interdependens och frihandel med liberala demokratier.

Hörnstenen i detta neoliberal tankesätt, ligger i det makroekonomiska argumentet om komparativa fördelar. En stat kan, genom att specialisera sig inom den sektor vars produkter/service den kan producera så effektivt och billigt som möjligt, och genom frihandel med externa stater, nå större ekonomisk tillväxt, välstånd och åta sig större nytta än vad staten hade kunnat göra på egen hand. Denna interdependens gör det därefter, enligt neoliberalism, ofördelaktigt och kontraproduktivt att starta krig eller konflikt med dessa externa stater som landet genom sin handel och utbyte har nytta av (Burchill 2013: 76-77). Neoliberalism fokuserar därmed på staters absoluta vinster, och menar att det internationella systemet kan generera plussomme-utfall.

En individ med neoliberal övertygelser skiljer sig därmed inte från en neorealist i avseendet att neoliberalism också har staters säkerhet, geostrategi och överlevnad i åtanke, men tror att staters säkerhet och överlevnad maximeras genom interdependens i form av frihandel och delade demokratiska liberala styrelseskick och värderingar. I den ideala, homogena och neoliberala världen bestående av endast liberala kapitalistiska demokratier, finns med det med andra ord inte några incitament för krig och konflikt (Burchill 2013: 59).

Krig är på så sätt snarare att betrakta som en sjukdom för det internationella samarbetet, men den kan botas med demokrati och den fria marknaden. Om den fria marknaden främjas mellan stater, ökar interdependensen och konsekvenserna för krig blir större. Demokratisering kommer därefter som en naturlig följd av den ökade interdependensen enligt neoliberalism. När den verkställande auktoritära eliten inser de ekonomiska fördelarna med frihandel och kapitalism, kommer de successivt också att vilja utvecklas mot demokrati och det liberala idealet (Burchill 2013: 59-61). Idén är alltså att marknadsekonomi, skyddandet av privat egendom, frihandel och ekonomisk tillväxt så småningom konvergerar med demokratiska värden såsom

fria val, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet - som dem gjort i de västerländska liberala demokratierna historiskt (Risse 2009: 266).

Vidare är *Good Governance*, utvecklat av världsbanken, ett centralt begrepp som går att kopplas till neoliberalism, då dess riktlinjer är av neoliberal karaktär. Begreppet blev vanligt förekommande efter kalla kriget. Governance definieras först och främst av “utövningen av den politiska makten för att leda nationens handlande” och Good Governance är riktlinjer för hur styret bör organiseras för maximal ekonomisk tillväxt. Detta uppnås bland annat genom liberaliserande åtgärder som *rättssäkerhet, öppenhet, transparens, och effektivitet*. (Andersson & Hubendick-Nyman 2005: 1,9,14)

Således, går agendan hand i hand med inside-out teorin, då målet är att ratificera neoliberala värden världen över, utan att explicit värdeladda agendan som liberal. Good Governance kan på så sätt ses som ett medel i de liberala aktörernas försök att sälja in liberala värden utifrån dess fördelar och positiva effekt på den ekonomiska tillväxten. I likhet med de frågor som ställts kring Fukuyamas teser, ter det sig oklart hur neoliberalism kan förklara Kinas positiva förhållningssätt till marknadsekonomi, utan att närma sig ett mer demokratiskt styre (Burchill 2013:58)

3. Metod

3.1 Metod och struktur

Vi kommer att göra en beskrivande idéanalytisk fallstudie, där vi jämför eventuell förändring i hur tre amerikanska administrationer har förhållit sig utrikespolitiskt till Kina. Mer specifikt, vill vi härleda vilka idéer som präglat administrationernas föreställningar om Kina. Således ämnar vi att göra en idéanalys på de olika administrationernas uppfattning om Kina, som konstruerar deras hållning till landet. Idéer här, definieras som “tankekonstruktioner som utmärks av en viss stabilitet och varaktighet” (Bergström & Svärd 2018: 133-134). Vidare skiljer Bergström och Svärd på tankekonstruktioner som antingen verklighetsomdömen eller värdeomdömen. Det förstnämnda syftar på “människors föreställningar om hur världen eller samhället *är*” och en sistnämnda syftar på “människors moraliska, politiska eller estetiska föreställningar om hur saker

och ting *borde vara*” (2018: 133). Vi använder oss av dessa för att skilja på aktörers verklighetsuppfattning och normativa mål om hur verkligheten bör se ut.

Vår idéanalys kommer att struktureras med hjälp av dimensioner som analysverktyg, enligt det ramverk som presenteras i Boreus och Bergström (2013). Detta tillvägagångssätt går ut på att studera olika dimensioner som ingår i de ideologiska systemen. Dimensionerna kan ses som ett spektra av ett element som finns inom både neoliberalism och neorealism, och rymmer två ytterlighetspositioner som motsvarar idéskolorna (2013: 153-155). I grova drag skiljer sig våra ytterlighetspositioner utifrån dikotomierna plussummespel och nollsummespel.

Vi har vidare använt oss av förändringsstrategin, som syftar till att påvisa om undersökningsobjektet har förändrats från en tidpunkt till en annan. Till skillnad från absolut nivåskattning så ämnar inte förändringsstrategin att skatta något i absoluta termer, utan att visa på en förändring i relativa termer (Esaiasson 2019: 146-147). Det passar vår undersökning bättre då vår ambition inte är att påvisa en absolut neoliberal eller neorealistisk hållning för respektive administration, utan att undersöka eventuell förändring i den ena eller den andra riktningen.

Vi har bestämda förhandsdefinierade kategorier som hänvisar till neoliberalism eller neorealism. Detta deduktiva metodsätt, samt val av förhandsdefinierade kategorier, snarare än en induktiv metod med öppna kategorier, grundar sig i tidigare forskning som pekat på att USA:s utrikespolitik om “democratic promotion” generellt sett präglas av liberala ideal, vilka begränsas av neorealistisk geostrategisk hänsyn (Risse & Babayan 2015). Valet av neoliberalism och neorealism som övergripande härledning av våra kategorier relaterar på så vis till denna forskning, men definitionen i sig, har gjorts av oss.

3.2 Dimensioner

Ytterlighetspositionerna i våra dimensioner utgår från dikotomierna plussummespel och nollsummespel, där det förstnämnda är neoliberalt och sistnämnda är neorealistiskt. Denna operationalisering av ytterligheterna i respektive dimension är en tolkning och inte en direkt representation av teorierna i sig. Dessa har arbetats fram genom att utgå från den dikotoma syn som neoliberalism och neorealism har på det internationella systemet. Neoliberalism tror att det internationella systemet är ett plussummespel, då stater är intresserade av absoluta vinster.

Neorealism tror däremot att det internationella systemet är ett nollsummespel, då stater är intresserade av relativa vinster, i form av makt.

3.2.1 Operationalisering av neoliberal dimensioner

Syn på internationell handel

Den neoliberal skolan menar att frihandel genom öppen marknadsekonomi dels underlättar för demokratisering, och dels leder till att konstruerade landsgränserna suddas ut, vilket enar och binder samman världens medborgare till en fredlig gemenskap (Burchill 2013:61).

Vidare, menar neoliberalism att ledare världen över så småningom kommer att inse fördelarna med en fri marknad, präglad av absoluta vinster i linje med plussummespelet, istället för en neorealistisk tro på relativa vinster som nollsummespels-perspektivet förespråkar. Frihandel leder till interdependens där världens stater är mer integrerade med varandra. Interdependensen bidrar i sin tur med större förståelse stater emellan, vinster för respektive land i absoluta termer istället för relativa och möjligheten att hantera fuskande eller odemokratiska stater med sanktioner istället för hot genom militär dominans (Burchill 2013:66-67).

Syn på demokratiskt främjande

Grundtanken i den *demokratiska fredsteorin*, är att krig uppstår på grund av odemokratiska staters egenintressen. I en hypotetisk värld bestående av homogena demokratiska stater med samma liberala värdeomdömen om individers rättigheter, skulle det inte finnas några incitament för krig, och folkets sanna vilja om fred skulle realiseras. Detta eftersom en demokratisk stat har institutionella grunder som försäkrar individernas rättigheter, exempelvis rösträtt och en representativ regim. Vidare, på internationell nivå, menar den neoliberalt övertygade individen att institutionaliseringen av det demokratiska lagstyret om de individuella rättigheter sammansvetsar stater och gör att regimer inte kan agera utifrån egenintresse, utan enbart utifrån folkets vilja (Burchill 2013:59-62). Det ligger därför i den normativa agendan för neoliberalen att främja demokrati utrikes.

Syn på säkerhet

Som nämnt ovan är den demokratiska fredsteorin svaret på frågan om hur man förebygger internationella konflikter. Demokratisk fred innebär säkerhet för demokratiska stater, då krig då inte bryter ut och folket vet att deras röst räknas i frågor om deras säkerhet. Ekonomisk interdependens underlättar i sin tur för demokratisering. Aktörer med en neoliberal övertygelse har på så vis en syn på säkerhet som präglas av denna tro på att interdependens leder till demokratisering och fred. I kontrast till neorealism, är betoningen i denna dimension således att samarbete leder till säkerhet. I kontexten av samarbete där säkerhet explicit finns med, behandlar vi även denna fråga.

3.2.2 Operationalisering av neorealistiska dimensioner

Syn på handel

Utifrån neorealismens syn på det internationella systemet som ett nollsummespel, där stater endast är intresserade av relativa vinster, kan den neorealistiska synen på handel beskrivas som ambivalent och utfallsberoende. Handel bör bedrivas (eller inte bedrivas) så att motparten inte vinner relativa vinster gentemot den egna staten, då förändringar i den strukturella maktbalansen i världen, innebär ett ökat säkerhetshot mot det egna landet. Stater bedriver, eller bör åtminstone bedriva handel på ett sätt som inte resulterar i relativa vinster för det externa landet, då detta ofrånkomligen innebär en relativ förlust för det egna landet - vilket hotar statens säkerhet.

Syn på demokratifrämjande

Neorealismens syn på demokratiskt främjande kan tolkas på liknande sätt som synen på handel. Det går, utifrån neorealismens anarkiska syn på det internationella systemet, i vilken staters enda reella avgörande intresse är nationell överlevnad och säkerhet, att tolka neorealismens syn på främjande av demokrati i externa länder, som att det inte nödvändigtvis är ett intresse för den egna staten. Demokratifrämjande kan dock vara ett geostrategiskt medel för att förhindra att maktbalansen förändras. Kalla krigets ideologiska maktkamp mellan liberalism och kommunism, är en bra illustration av detta. USA gynnades, i denna bipolära världsuppdelning, av att fler länder demokratiserades och anammade den liberala och kapitalistiska samhällsordningen, för att balansera mot rivaliserande stater i det östblock som hotade USA:s säkerhet och överlevnad. På

så vis ligger demokratifrämjande som ett eget värde i sig för det externa landet, enligt neorealism, inte i staters intresse, men det kan däremot vara ett geostrategiskt medel i syfte minska hotbilden mot den egna staten.

Syn på säkerhet

Neorealism pekar på att säkerhet och överlevnad för den egna staten är det enda avgörande reella intresset för stater i det internationella systemet. Synen på hur säkerhet uppnås kan beskrivas utifrån neorealismens fokus på strukturell maktbalans i det anarkiska internationella systemet. Eftersom det internationella systemet därtill är ett nollsummespel, där stater måste maximera sina relativa fördelar för att inte deras säkerhet och överlevnad ska hotas, måste därmed, framför allt dominerande stater, förhindra strukturella förändringar i maktbalansen, genom att förhindra framväxten av konkurrerande, rivaliserande stater.

3.3 Val av material och källkritik

Vi använder oss av respektive administrationers publikationer gällande USA:s utrikespolitik. Primärkällorna vi valt att analysera är "*National Security Strategy*"-rapporterna, då dessa är samma sorts dokument som publicerats under varje administration. Dessa tillåter oss att urskilja eventuella utrikespolitiska idemässiga likheter och olikheter mellan varje administrations sätt att tala om Kina, eftersom dessa konsekvent skildrar USA:s utrikespolitik.

"National Security Strategy"-rapporterna publiceras av den verkställande statsmakten, administrationen i fråga, för att förmedla dess fullständiga utrikespolitiska agenda till den amerikanska kongressen. Agendan inkluderar "världsomfattande intressen, mål, och mål för USA viktiga för dess säkerhet" (NSSA 2020). Med det sagt är inte rapporterna ett facit på den utrikespolitiska policy som faktiskt genomförs, men det är ett kvitto på administrationernas officiella hållning. Således anser vi att denna primärkälla blottar administrationens hållning kompromisslöst, officiellt oberoende från den lagstiftande eller den dömande maktens påverkan. Vi är dock medvetna om att primärkällor av dessa slag, riskerar att endast synliggöra officiella utsagor och idéer, och kan på så vis tendera att missa vissa underliggande idéströmningar. Hur som helst, anser vi att det faktum att rapporterna över tid konsekvent är av samma sorts

dokument, överväger de nämnda bristerna, då vill vi jämföra resultaten över tid på så lika grunder som möjligt.

3.4 Urval och avgränsning

Valet av tidsperioder grundar sig först och främst i att Kinas ekonomiska och militära makt och inflytande i det internationella systemet, var *mindre* kring 1996, än vad den var under den senaste publicerade NNS-rapporten 2017. 1990-talet var nämligen startskottet för Kinas explosiva ekonomiska expansion. Kinas militära expansion accelererade därtill efter “Taiwan strait crisis” 1995-1996 (Maizland 2020; Melling 2014: 1-2), vilket ligger till grund till vårt specifika val av just 1996 års rapport.

På grund av dels utrymmesproblematik, dels det faktum att NNS-rapporter inte publicerats varje år och slutligen att en av administrationerna bara har en rapport publicerad, väljer vi därför en rapport från respektive administrations mandatperioder. Bill Clinton publicerade totalt fem stycken under hans ämbets tid, så vi motiverar vårt urval av NNS-rapporten 1996 med att den tredje Taiwansundskrisen då ägde rum, i vilken relationerna mellan USA och Kina hettade till och där krisen följdes av en accelererande militär expansion för Kina (Maizland 2020). Barack Obama publicerade enbart två rapporter under deras tid på presidentposten, men eftersom vi ämnar att undersöka en eventuell förändring från då, till nu, undersöker vi hans senare rapport 2015. Donald Trump har bara publicerat en NNS-rapport 2017.

Administrationerna och respektives rapporter vi undersöker är således:

- *Bill Clintons administration, NNS-rapporterna 1996*
- *Barack Obamas administration, NNS-rapporterna 2015*
- *Donald Trumps administration, NNS-rapporten 2017*

Vi hade som avsikt att även analysera en rapport från Bush-administrationen (2000-2008), men detta har pga. platsbrist inte varit möjligt. Vi menar dock att detta inte förändrar något fundamentalt i vår uppsats.

Vi avser inte att hitta ett kausalt samband som förklarar varför USA:s hållning sett ut så som den gjort och avser inte heller att säga något allmängiltigt om USA:s utrikespolitik, utan syftar att undersöka om det skett en idémässig förändring i uppfattningen om Kina - vilken vidare kan, men inte nödvändigtvis behöver, korrelera med yttre fysiska, materiella faktorförändringar. Vårt förhållningssätt till frågan grundar sig på så vis i den konstruktivistiska utgångspunkten att aktörers intressen, och därigenom respons på yttre faktorförändringar, inte är givna.

4. Bakgrund

4.1 Kinas ekonomiska och militära expansion

Kina har under de senaste 3 decennierna upplevt en större ekonomisk tillväxt än någon annan ekonomi i världen. Detta efter en rad ekonomiska reformer på 1980- och 1990-talet, då Kina bland annat öppnade upp för utländska investerare i landets aktiemarknad (CFR 2020). År 2000, under Clinton-administrationen, slöt USA och Kina frihandelsavtal med varandra, vilket beskrivits ha möjliggjort Kinas inträde i WTO (World Trade Organization) året därpå, 2001 (CFR 2020). USA arbetade under Bill Clintons administrationen, aktivt för att Kina skulle bli medlem i organisationen, med visionen om att ett Kina präglad av liberalisering kommer gynna den internationella handeln (Davis 2018). Landet är idag världens nästa största ekonomi - att jämföra med 1996, då landet utgjorde världens sjunde största ekonomi (IMF 2020).

Samtidigt har Kina också expanderat sin militär, och spenderar idag näst mest på sin militär i världen, efter USA. Jämförelsevis, utgjorde Kinas militär 1996 världens nionde största militära makt (SIPRI 2020). Särskilt exponentiellt ökande har Kinas militära expansion varit sedan Taiwansundskrisen 1996 (Maizland 2020), då Kina utförde missiltester i sundet mellan Taiwan och fastlandet Kina och där USA svarade genom att sätta in militära styrkor på Taiwan. Krisen resulterade inte i någon väpnad konflikt, men Melling (2014) har pekat på att Kinas militära expansion tog fart som följd av delvis denna kris.

4.2 Kalla krigets implikationer

Kalla kriget och Sovjetunionens upplösning 1989 fick stora implikationer för USA:s utrikespolitik och världspolitiken i stort. Tidigare forskning har pekat på hur krigets slut innebar en ideologisk vinst för neoliberalism. Exempelvis konstaterade Francis Fukuyama 1992 att Sovjetunionens fall var ett bevis på att den liberala, kapitalistiska demokratiska modellen inte längre hade någon seriös ideologisk utmanare - och uttryckte att neoliberalism var “the end point of mankind’s ideological evolution” och “the final form of human government” (Burchill 2013: 57-58).

Kalla krigets slut, och upptäckten om den demokratiska fredsteorin, att demokratier generellt sett inte krigar med varandra, bidrog på så vis också till att demokratifrämjande blev en uttalad utrikespolitisk agenda för de liberala aktörerna i den internationella världspolitiken, däribland USA (Risse 2009: 244; Burchill 2013: 57-58).

Vidare hade kalla kriget också mer direkta implikationer för USA:s hållning till Kina. När USA och Kina 1971 slöt vänliga diplomatiska relationer med varandra, vilket har stämpats som “ping-pong-diplomatin”, gjordes det främst av geostrategiska anledningar där Sovjetunionen utgjorde en gemensam fiende, efter en upptrappning i mellan Kina och Sovjetunionen (CFR 2020). 1979 sade USA vidare upp sitt officiella erkännande av ROC-regeringen i Taiwan, till förmån för PRC-regeringen i Kina. Efter kalla krigets slut försvann dock Sovjetunionen som en gemensam fiende, och USA befann sig därmed i en komplicerad situation i sitt förhållande till Kina - ett förhållande vi i denna undersökning avser att undersöka (CFR 2020).

5. Resultat

Från NSS-rapporten 1996 till 2015 finner vi i våra resultat att förhållanden är någorlunda lika, trots de olika omständigheterna som kan ha präglat de olika administrationernas hållning. Dock, finner vi en del skillnader i de olika dimensionerna. Både Barack Obamas och Bill Clintons utrikespolitik angående Kina, rör sig närmre den neoliberala ytterlighetspositionen inom samtliga dimensioner. Obama rör sig dock i mindre utsträckning mot neoliberal hållning till Kina än Clinton-administrationen.

I Trump-administrations rapport 2017 antyder vi en tydligare neorealistisk hållning i administrationens sätt att prata om Kina i samtliga dimensioner, än vad de två tidigare rapporterna avslöjar. Kina benämns 33 gånger i rapporten. 27 av dessa tolkar vi ha en mer neorealistisk än neoliberal innebörd. Majoriteten av dessa berör också huvudsakligen säkerhetsdimensionen, i exklusiv bemärkelse eller i kombination med de andra dimensionerna. Detta är förenligt med den neorealistiska teorin, där statens säkerhet betraktas vara staters enda reella avgörande intresse i det internationella systemet.

Viktigt att påpeka är att syftet med den kvantifiering vi presenterat här är för att förtydliga vår kvalitativa bedömning om hur administrationerna rör sig mot ytterlighetspositionerna för respektive dimension. Siffrorna talar med andra ord inte för sig själv, utan det är vår kvalitativa tolkning som är central i vår undersökning och analys.

5.1 Clinton-administrationen 1996

Syn på handel

USA:s ekonomiska mål med sin utrikespolitik uttrycks vara att "öppna utländska marknader", genom ett aktivt engagemang i målländerna. Detta mål syftar således till att förbättra USA:s egna välstånd samt bidra till fler jobb för amerikanska medborgare (NSS 1996:i). Kina är inget undantag i denna strategi. Administrationen uttrycker under sin andra pelare inom avsnittet för *Östasien och Stilla havet* (NSS 1996:39-41), att de utvecklade policier av omfattande engagemang i syfte att integrera Kina in i världssamfundet som en ansvarig medlem för att främja bilaterala samarbeten i områden av ömsesidiga intressen. I relation till handeln menar Clinton-administrationen på att ett stabilt, öppet, välmående och starkt Kina är ömsesidigt viktigt för båda staterna. De anser att ett sådant Kina skulle utöka marknaden för både det amerikanska och kinesiska folket:

(1) "A prosperous China will provide an expanding market for American goods and services. We have a profound stake in helping to ensure that China"

(2) "we have adopted a policy of comprehensive engagement designed to integrate China into the international community as a responsible member and to foster bilateral cooperation in areas of

common interest.” .

(3) ”At the same time, we are seeking to resolve important differences in areas of concern to the United States, such as human rights, proliferation and trade.”

(4) ”The United States continues to follow its long-standing "one China" policy; at the same time, we maintain fruitful unofficial relations with the people in Taiwan, a policy that contributes to [...] economic dynamism” (NSS 1996:40-41)

Denna normativa syn på Kinas potential till att liberaliseras återspeglar sig vidare kring hur administrationen arbetar för att Kina ska bli medlem i WTO, vilket de inte var vid den tiden (NSS 1996:ii,41). Året innan rapporten släpptes, förhandlades det fram vad administrationen kallar “historic trade agreements with our Asian trading partners, including China” under *Asian Pacific Economic Cooperation*-forum. De betonar här hur regionen är den snabbast ekonomiskt växande i världen, och att detta avtal är ett steg i riktningen mot att vid 2020 nå målet om frihandel i regionen (NSS 1996:7). Vidare säger sig administrationen ha eliminerat Kinas Mest-Gynnad-Nation-status, i linje med att integrera Kina med WTO:

“[USA has] actively engaged China on trade issues through extension of its Most Favored Nation status and vigorous pursuit of China's adherence to the rules-based regime of the World Trade Organization” (NSS 1996:ii)

Men integrationen är inte fulländad och vid den här tidpunkten är Kina fortfarande inte en medlemsstat. Administrationen säger att de måste arbeta nära med Beijing för att lösa de resterande bilaterala och multilaterala handelsproblemen (NSS 1996:41)

Med det sagt, är det övervägande optimism kring de potentiella möjligheter det finns med att utveckla handeln med Kina. 10 av de 25 gångerna Kina nämns i rapporten, är det delvis eller helt i relation till handelsfrågor. Clinton-administrationen målar aldrig upp Kina som ett problem, utan de få gånger de förhåller sig lite mer realistiskt genom att belysa de nuvarande bristerna, följs kontexten upp med en normativ syn på hur problemet pragmatiskt ska hanteras för både USA:s och Kinas bästa. Det talar för en plussomme-synen administrationen har på deras relation

till Kina 1996, och den rapporterade strategin går därför att härleda långt mot den neoliberala ytterlighetspositionen i denna dimension.

Syn på främjande av demokrati

Administrationens tredje strategiska mål utrikes att främja demokrati (NSS 1996:i-ii).

Inledningsvis påpekar Clinton att “democratic states are less likely to threaten our interests and more likely to cooperate with the United States to meet security threats and promote free trade and sustainable development.”(NSS 1996:iii). Det ter sig tydligt att administrationen har det liberala normativa värdeomdömena i åtanke -värdet i att främja demokrati utomlands i linje med den demokratiska fredsteorin.

I relation till Kina, erkänner de staten som en auktoritär regim, men även här är kontexten präglad av en optimism kring att landet har och kommer liberaliseras i allt större utsträckning:

“While our relations with the other great powers are as constructive as at any point in this century [...], China maintains an authoritative regime even as that country assumes a more important economic and political role in global affairs” (NSS 1996:i)

Att de har en konstruktiv relation med auktoritära Kina, hindrar inte landet från att förespråka om de ekonomiska möjligheterna det finns med att utveckla handeln sinsemellan. Demokrati får i relation till det ekonomiska mindre utrymme. Dock, benämns det senare i texten vid ett par tillfällen hur Kinas modernisering kommer bidra till ökad säkerhet och välmående för Kina. Det kan syfta på den liberala moderniseringsteorin, som kortfattat beskrivas som ett sätt att få stater att nå den västerländska politiska och kulturella standarden (Goorha 2017). Denna teori anses vara rätt kontroversiell bland vissa skolor, och idealen om mänskliga rättigheter kan ses som en ny våg av imperialism (Linklater 2013:104-105).

Administrationen verkar vara noga med att ta avstånd från denna ideologiska kritik, då de uttrycker att detta inte är en fråga om ideologi, utan snarast en icke-fråga, eftersom de anser att demokrati som mänsklig rättighet är vad världens invånare vill åtnjuta:

“Some have argued that democracy is somehow unsuited for Asia or at least for some Asian

nations — that human rights are relative and that they simply mask Western cultural imperialism. These arguments are wrong. It is not Western imperialism but the aspirations of Asian peoples themselves that explain the growing number of democracies and the growing strength of democracy movements everywhere in Asia. We support those aspirations and those movements.”(NSS 1996:41)

Vidare, men med mer fokus på bland annat Kina i synnerlighet, fortsätter de på samma ämne med att påpeka hur demokrati är något flexibelt, som inte verkar vara ett specifikt ideal för administrationen:

“Each nation must find its own form of democracy, and we respect the variety of democratic institutions that have grown in Asia. But there is no cultural justification for torture or tyranny. Nor do we accept repression cloaked in moral relativism [...]. We will continue to press for improved respect for human rights in such countries as China, Vietnam and Burma.” (NSS 1996:41)

De gånger Kina kommer upp på agendan i förhållande till demokrati, tyder det på att administrationens inställning är flexibel, men inte godtycklig. Deras syn på modernisering, liberalisering och mänskliga rättigheter som en universell norm alla människor vill åtnjuta, tyder på att även administrationen inom denna dimension främst rör sig mot den neoliberala ytterlighetspositionen.

Syn på säkerhet

Som tidigare nämnt är deras syn på internationell och nationell säkerhet något som går hand i hand med ökad frihandel och liberalisering i form av demokratiskt främjande (NSS 1996:ii). I frågor som i synnerhet angår säkerhetsrelationen med Kina, tas det upp hur USA lyckats säkra ett avtal som binder Kina som medlem i MTCR¹. Förbindelsen innebär att Kina försäkrar omvärlden om att de inte kommer överföra vapen som missiler (NSS 1996:6,25,40). Administrationen uttrycker även att avtal om kinesisk försvarstransformering² är på dess agenda.

¹ Missile Technology Control Regime

² Översättning Eng.: “Defence conversion”

Försvarstransformering hänvisas här till konceptet att delvis eller helt transformera produktionen av försvaret och militären till den civila företags-produktionen (Brzoska 1999:132-133). Således indikerar detta på att marknadsekonomiskt gynna handeln, samtidigt som man minskar den militära omfattningen för staten.

Till sist nämner USA hur de ökat, och ämnar att fortsätta öka, säkerheten i Sydkinesiska havet genom utökad utnyttjande av forumet ARF³, utökade dialoger och samarbeten:

“The second ARF Ministerial, held in August 1995, made significant progress in addressing key security issues such as the Korean Peninsula and the South China” (NSS 1996:40)

Säkerhetsaspekten nämns här i huvudsak att USA empiriskt lyckats starka potentiella säkerhetsproblemen mellan länderna, men framför allt starka säkerheten för länderna mot vad de uttrycker som gemensamma hot. Det här säger de sig lyckats med genom utökad samarbete. Deras planer på att föra dialog med Kina om en försvarstransformering tyder på att USA även i detta avseende har välståndet och de liberala aspekterna som avstatligande och marknadsfrämjande i åtanke. Även här, som i föregående dimensioner, tyder samarbetsviljan och framgång genom dialog på att det inom denna dimension rör sig mot den neoliberal ytterlighetspositionen.

5.2 Obama-administrationen 2015

Syn på handel

Administrationen beskriver samtiden för rapporten som präglad av en allt större medelklass världen över, med större förväntningar på styret som främjar folkets ekonomiska intressen: “[...] and a growing global middle class with higher expectations for governance and economic opportunity.”(NSS 2015:4). Vidare säger de att den ökade globala interdependensen bidragit till sammankoppling av individer, grupper och regeringar “[...] the increasing interdependence of the global economy and rapid pace of technological change are linking individuals, groups, and governments in unprecedented ways”. Denna mestadels positiva syn på interdependensen och ekonomiska utvecklingen avspeglar sig också i administrationens syn på relationen med Kina.

³ ASEAN Regional Forum

De uttrycker följande: “We seek cooperation on shared regional and global challenges such as climate change, public health, economic growth”. Denna strategi beskrivs vara fördelaktig för både det amerikanska och kinesiska folket: “We seek to develop a constructive relationship with China that delivers benefits for our two peoples and promotes security and prosperity in Asia and around the world”.

I samspel med den mer positiva, optimistiska synen på deras ekonomiska relation, uttrycker de en vaksamhet över Kinas militära modernisering och makt i den indo-pacifiska regionen, medan de ytterst försöker minimera risken för missförstånd och missbedömningar: “We will closely monitor China’s military modernization and expanding presence in Asia, while seeking ways to reduce the risk of misunderstanding or miscalculation.”.

Ekonomiskt verkar USA vilja fortsätta nyttja och se det positiva i parternas ekonomiska förbindelser och samarbeten. Dock, ställer de sig mot Kina i de punkter de anser Kina potentiellt kan bli ett hot för USA, men detta görs på ett väldigt ödmjukt uppmanande sätt. Det faktum att de uttrycker att även USA kan ligga bakom potentiella missförstånd och missbedömningar talar för detta. Trots en till viss del avståndstagande retorik i de områden Kina anses brista, lutar strategin mer mot den nytta ekonomisk interdependens och samarbete gör för USA. Således anser vi att Obama-administrationens politik rör sig mer mot den neoliberala ytterlighetspositionen i dimensionen om handel.

Syn på främjande av demokrati

Administrationen påpekar här hur deras åtagande till sina värden och rättssäkerheten är en styrka de utrikes bör leda som ett normativt exempel: “viewing our commitment to our values and the rule of law as a strength, and not an inconvenience” (NSS 2015:ii). Det bekräftas även att deras fundamentala underbyggnad av värdena är mänskliga rättigheter och demokrati: “Underpinning it all, we are upholding our enduring commitment to the advancement of democracy and human rights” (NSS 2015:ii).

Dock, av de 14 gånger demokrati och/eller mänskliga rättigheter nämns, är endast en av gångerna i direkt relation till Kina. Medan de påpekar deras främjande av demokrati i Thailand och Burma under avsnittet *Advance Our Rebalance to Asia and the Pacific*, nämns Kina därefter

utan att någon gång vara i relation till demokrati. Dock nämns mänskliga rättigheter en gång, utan att adressera specifikt vilka mänskliga rättigheter de syftar till: ”At the same time, we will manage competition from a position of strength while insisting that China uphold international rules and norms on issues ranging from maritime security to trade and human rights”.

Här kan vi dra slutsatsen att demokrati i förhållande till Kina benämns rätt lite i förhållande till de gånger de för övrigt i rapporten talar om förespråkande av demokrati. “Misunderstanding or miscalculation” är ett väldigt ödmjukt förhållningssätt för att upprätthålla stabilitet och vänskap mellan länderna. Erkännande av Kinas bristfällighet i liberala värden finns där, men adresseras på ett väldigt ödmjukt sätt och i liten omfattning i relation till handeln. Således blir det tydligt att de arbetar för demokratifrämjande, men det får inte den uppmärksamheten som andra liberala aspekter får. Tillvägagångssättet definieras av fortsatt samarbete och säkerhet, vilket tyder på en mer neoliberal inställning.

Syn på säkerhet

I en del av de meningar och stycken Kina benämns är administrationen snarast tvetydiga i deras förhållande till Kina som en samarbetspartner eller hot:

(1) ”The scope of our cooperation with China is unprecedented, *even as we remain alert to China’s military modernization and reject any role for intimidation in resolving territorial disputes*” (NSS 2015:i) (2) “We seek cooperation on shared regional and global challenges such as climate change, public health, economic growth [...]. [nästa mening] *At the same time, we will manage competition from a position of strength*”. (NSS 2015:24)

Det här ambivalenta förhållningssättet antyder på att relationen präglas av både nytta och problematik: samtidigt som de vill upprätthålla det ekonomiska samarbetet som USA gynnas av, har Kina en växande militär och är som auktoritär stat, som inte följer rättssäkerheten, svår att lita på. Administrationens pragmatism genom dialog och samarbeten kring många av de säkerhetsproblem som uppstår, samt självdistans och ödmjukhet kring att de själva kan ha fel, dominerar dock istället för hård retorik och hot:

- (1) “On territorial disputes, particularly in Asia, we denounce coercion and assertive behaviors that threaten escalation. We encourage open channels of dialogue to resolve disputes peacefully in accordance with international law. We also support the early conclusion of an effective code of conduct for the South China Sea between China and the Association of Southeast Asian States (ASEAN)” (NSS 2015:13)
- (2) “We will closely monitor China’s military modernization and expanding presence in Asia, while seeking ways to reduce the risk of misunderstanding or miscalculation” (NSS 2015:24)

Trots tydlig ställningstagande mot Kina som ett hot för samtiden och som ett potentiellt framtida hot, finns det en generellt icke-hotfull ton som genomsyrar punkterna om Kina.

Verklighetomdömena för administrationen antyder på att dialog och samarbete prioriteras över militärt hot. Värdeomdömena präglas av samma som föregående, men med vaksamheten över att Kina kan missbruka sin växande makt, då det kan krävas militär handling. Således anser vi att Obama-administrationen i denna dimension rör sig mer åt den neoliberala ytterlighetspositionen, men inte fullt ut.

5.3 Trump-administrationen 2017

Syn på säkerhet

Kina benämns i säkerhetsdimensionen 27 gånger, och en övervägande majoritet av dessa tolkar vi ha en mer neorealistisk än neoliberal innebörd. Kina framställs här generellt sett som ett hot mot USA:s säkerhet:

“The United States will respond to the growing political, economic, and military competitions we face around the world. China and Russia challenge American power, influence, and interests, attempting to erode American security and prosperity. They are determined to make economies less free and less fair, to grow their militaries, and to control information and data to repress their societies and expand their influence” (NSS 2017: 2).

Kinas ekonomiska och militära expansion framställs alltså som explicit negativ för USA. Detta går i linje med neorealismens tro på det internationella systemet som ett nollsummespel, där stater är intresserade av relativa vinster, och där andra staters framgångar, vilket förändrar maktbalansen, utgör ett hot mot den egna staten. Vidare har rapporten därtill ett avsnitt benämnt "*Preserve peace through Strength*", i vilket Kina benämns flertalet gånger. Där uttrycks bland annat följande:

"China, Russia, and other state and nonstate actors recognize that the United States often views the world in binary terms, with states being either "at peace" or "at war," when it is actually an arena of continuous competition" (NSS 2017: 28).

Kinas beskrivs alltså här återigen som en konkurrent till USA och illustrerar en tendens till neorealistiska övertygelser om det internationella systemets natur - som ett nollsummespel. Fortsättningsvis uttrycks också reflektioner kring USA:s tidigare utrikespolitiska hållning till Kina:

"For decades, U.S. policy was rooted in the belief that support for China's rise and for its integration into the post-war international order would liberalize China. Contrary to our hopes, China expanded its power at the expense of the sovereignty of others" (NSS 2017: 25).

Här pratar man alltså implicit om hur tidigare neoliberal hållning till Kina har misslyckats. Den kritiserar för att ha varit naiv i sitt förhållningssätt till Kina. Detta talar för att Trump-administrationen förkastar sådan neoliberal utrikespolitik gentemot Kina, till förmån för en mer neorealistisk hållning.

Syn på handel

I relation till Kina berörs handelsdimensionen 19 gånger, oftast i kombination med säkerhetsdimensionen. Även här går det att tyda en prägel av synen på det internationella systemet som ett nollsummespel, och majoriteten av gångerna handelsdimensionen berörs i

anknytning till Kina tolkar vi ha en mer neorealistisk prägel. I avsnittet “Preserve peace through Strength”, uttrycks en syn på det internationella systemet som “a contest for power” (NSS 2017: 25). Här framställs Kina som en konkurrent, en rival och ett hot mot USA:s makt:

“Although differing in nature and magnitude, these rivals compete across political, economic, and military arenas, and use technology and information to accelerate these contests in order to shift regional balances of power in their favor” (NSS 2017: 25).

Vidare framställs Kinas växande makt och hot mot USA:s relativa maktposition i det internationella systemet, som en konsekvens av handel och interdependens med USA: “Part of China’s military modernization and economic expansion is due to its access to the U.S. innovation economy, including America’s world-class universities” (NSS 2017: 25). Innebörden kan här beskrivas stå i kontrast till den neoliberal plussumme-synen på handel och interdependens.

Syn på främjande av demokrati

Dimensionen av demokratiskt främjande berörs bara en gång, och handlar om USA:s stöd till stater i sydostasien. “We will help South Asian nations maintain their sovereign as China increases its influence in the region” (NSS 2017: 50). Det här tolkar vi som implicit mer neorealistiskt än neoliberalt, även om det här inte explicit framstår lika tydligt som i tidigare exempel. Vi gör denna tolkning då Kina här implicit målas upp som ett hot, både mot andra staters suveränitet i regionen, och mot USA:s säkerhet tidigare i texten. Det är förvisso svårt att särskilja demokratiskt främjande i geostrategiskt neorealistiskt syfte, från neoliberalism där individens rättigheter står i fokus. Intentioner och motiven bakom det demokratiska främjandet kan vara svåra att tyda. Är det individers rättigheter i exempelvis Taiwan som Trump bryr sig om, eller görs det av strikt geostrategiska anledningar? Utifrån det faktum att Kina genomgående i rapporten målats upp som ett direkt hot mot USA, argumenterar vi för att citatet ovan ska tolkas som ett geostrategiskt drag i syfte att alliera sig med Kinas närliggande regionala rivaler, mot Kina.

6. Diskussion

Vi har deskriptivt redogjort för en förändring i USA:s uppfattning om Kina, och visat att denna varierar över respektive administration. Vi avser här att diskutera denna förändring och därtill, i enlighet med vår konstruktivistiska ansats, knyta an till bland annat identitetsformering. Vi vill återigen här poängtera att vi inte uttalar oss i kausala termer kring vilka bakomliggande faktorer som ligger till grund för respektive administrations identitet, hållning och agerande, då detta kräver ytterligare förklarande forskning i frågan. Vi ämnar snarare att diskutera eventuella bakomliggande faktorer som korrelerar med vårt resultat, vars förklaringsfaktor kräver vidare forskning.

Förändringen mellan Clinton och Obama korrelerar med en kinesisk militär expansion, och en neorealist skulle sannolikt peka på att förändringen är en kausal effekt av detta. Vi menar dock, i enlighet med vår konstruktiva ansats, att uppfattningen om Kinas expansion som ett hot mot USA inte är en given respons, och visar att Trump-administrationen har en oproportionerligt mycket tydligare neorealistisk uppfattning av Kinas expansion, än Obama-administrationen två år tidigare. Olika amerikanska administrationer kan således ha en grovt annorlunda utrikespolitisk uppfattning, trots att Kinas ekonomi och militär, mellan 2015 och 2017, inte förändrats i samma extrema bemärkelse (IMF 2020; Sipri 2020).

Det faktum att administrationerna tolkar Kinas växande ekonomi och militär olika, kan intuitivt verka självklart. Uppenbarligen har de olika administrationerna olika verklighetsomdömen. Att Trump representerar republikanerna och Clinton samt Obama demokraterna, är ett självklart bevis på detta. Men att peka på det intuitivt uppenbara, hur identitet och social interaktion påverkar och formar vår verklighet, kan beskrivas både som konstruktivismens svaghet och styrka. Det leder här till kontrasterande slutsatser om staters intressen i förhållande till de rationella teorierna - som icke-givna, icke-homogena och icke-atomistiska. Staters identitet och intressen formas med andra ord genom idémässiga strukturer. De är inte enbart exogent givna, som ett resultat av det internationella systemets natur (som neorealism pekar på) eller av den inrikespolitiska strukturen i termer av demokratiskt eller icke-demokratiskt styre (som neoliberalism huvudsakligen pekar på). USA:s syn och respons på

Kinas ekonomi och militär, är alltså inte givet, utan beror på respektive administrations tolkning av den materiella verkligheten - vilken i sin konstrueras av idémässiga strukturer, såsom identitet.

Bakomliggande faktorer till respektive administrations identitet, verklighets- och värdeomdöme är således intressant att diskutera. I Obama- och Clinton-rapporterna dominerar handelsfrågor respektive administrations hållning till Kina. Detta kan peka på att handeln med Kina står högst på administrationernas agenda, och kan vara en möjlig förklaring till varför inte hårdare krav om mänskliga rättigheter tillika demokrati ställts i rapporterna. Båda lyfter de handelsavtal med Kina som de lyckats binda, men skiljer sig samtidigt en del i dess inställning kring den framtida relationen länderna emellan.

Det går att peka på att Clintons neoliberala handels- och interdependens-fokuserade hållning till Kina påverkats av 1990-talets rådande globala neoliberala optimism till följd av Kalla Krigets slut. Dåvarande världsordning, präglad av plötslig unipolaritet, efter Kalla Krigets alla år av bipolär maktkamp mellan USA och Sovjetunionen, kan ha präglat Clintons perspektiv om möjligheterna att etablera de neoliberala idealen globalt utan motstånd. Kina var då, liksom idag, en auktoritär stat, men då med mindre ekonomi och militär makt, i en övergångsprocess från stängd mot öppen marknadsekonomi. Denna förhoppning och optimism om möjligheterna till demokratisering och liberalisering av Kina, genom ökad interdependens, genomsyrar Clintons värdeomdömen i rapporten. Ett exempel på det är de återkommande uppmaningarna om att integrera Kina i WTO.

19 år senare, under Obama-administrationen, är Kinas tillväxt och militära makt större samtidigt som landet fortfarande är högst förtryckande gällande yttrandefrihet och demokrati (Freedom House 2015: 2-3). Trots det har inte hållningen förändrats i stort. Både Clinton och Obama uttrycker sig främst i termer av samarbete, dialog och handelsinterdependens med Kina, och talar inte särskilt mycket om Kinas brist på demokrati och mänskliga rättigheter.

Av detta kan vi urskilja, för de båda administrationerna, att ekonomiskt samarbete/internationell handel och demokratifrämjande inte nödvändigtvis behöver samspela. Enligt inside-out-teorin samspelar dessa dimensioner: demokrati underlättar för handel och ekonomisk tillväxt, och vice versa. Men om det primära intresset för USA främst är att öka sin

egna ekonomiska tillväxt och välstånd, är inte en demokratisering av Kina nödvändigtvis ett kriterium. Om det kortsiktigt kan förstöra för det ekonomiska samarbetet att propagera för demokrati, finns det incitament för USA att inte lägga alltför stort fokus på Kinas brist på demokrati och mänskliga rättigheter.

Good Governance riktlinjerna och dess inflytande under 1990-talet, med sina neoliberala beståndsdelar utan att explicit nämna demokrati, kan ses som ett strategiskt försök att komma runt ovanstående problematik genom att sälja in liberala värden som fördelaktigt för maximal ekonomisk tillväxt. Strategin ämnar, som nämnt i teoridelen, att binda stater samman i frågor om handel på lika termer genom neoliberala beståndsdelar som transparens, rättssäkerhet och öppenhet. Samma beståndsdelar finns inom demokratiförespråkande, men Good Governance kan främja handeln utan att intervensera i rättigheter som explicit har med demokratifrämjande att göra.

Alltså, kan Good governance riktlinjerna, utifrån USA:s liberala mål om demokratiförespråkande, ses som ett försök att få illiberala länder att inse de ekonomiska fördelarna med demokrati. På så vis kan USA och övriga liberala aktörer i världen därtill få ut maximal ekonomiska egennytta i kombination med indirekt, implicit demokratiförespråkande. Åtminstone var detta tanken, och kan vara en eventuell förklaring till varför Obama och Clinton-administrationerna betonar handelsdimensionen i större utsträckning än den demokratifrämjande dimensionen. Tanken var med andra ord att handeln med tiden skulle öppna för en demokratisering av landet, vilket således skulle innebära ett plussummerresultat för USA och Kina.

I anslutning till ovanstående, och med reservation för normativt ställningstagande, tillåter vår konstruktivistiska deskriptiva analys av USA:s hållning här en viss kritik av 90-talets hållning som aningen naiv. Neoliberalismen i dess ekonomiska teoretiska betydelse om komparativa fördelar, såsom den framställdes av Smith och Ricardo under 1700-talet, kunde förvisso inte förutse en värld där globala TNC:s⁴ är frånskilda från en politisk, nationell “community” och gemenskap (Burchill 2013: 77). Det går däremot, med reservation för efterkloksamhet, att kritisera Clinton-administrationens och 1990-talets optimism om

⁴ Transnationella företag

möjligheterna att demokratisera Kina genom enbart ekonomiska incitament via handel och interdependens - i den ordningen, som naiv. TNC:s bryr sig ju inte nödvändigtvis om Kinas demokratiska brister i sina beslut att flytta eller inte flytta sin produktion till Kina. Risse (2009: 267) pekar bland annat på en sådan slutsats, i vilken de liberala aktörernas strikt instrumentella strategi att försöka sälja in demokrati som ett medel för maximal ekonomisk tillväxt, i likhet med Good governance-riktlinjerna, inte nödvändigtvis fungerar. Han menar att de liberala värdena är värdefulla värden i sig, möjliga att kommuniceras och förmedlas vidare utifrån dess humana, immanenta värde: "Selling democracy as nothing more than a path to economic development overlooks that freedom, human rights, the rule of law and democracy are values in their own right to promote human dignity".

Det är som sagt i efterhand lätt att kritisera en idéstrukturs normativa visioner efter att de misslyckats, men strukturen i en sådan kritik är inte given. Obama och Trump skiljer sig i sin slutsats kring Kinas framväxt och tidigare administrationers hållning till Kina - där Obama åter propagerar för samarbete och interdependens medan Trump betonar att Kina är ett direkt säkerhetshot mot USA och deras relativa makt i världsordningen. För Trump-administrationen är således tidigare hållning, om demokratifremjande genom interdependens och handel, ett misslyckande såväl som ett bevis på det internationella systemets verkliga natur - ett nollsummespel, i vilken relativa vinster för Kina står i direkt konkurrens mot relativa vinster för USA.

Denna slutsats, gjord utifrån vår innehållsanalys, kan även härledas genom empirisk förankring. Trump-administrationen har redan gått ur multilaterala handelssamarbeten som NAFTA och TPP⁵ (Keith 2018), vilka genomfördes av Clinton respektive Obama-administrationen. Trump-administrationens negativa syn på multilaterala och bilaterala samarbeten ter sig tydligt i vår undersökning i relation till de andra administrationerna. Hans uppfattning är snarare att USA:s tidigare hållning till Kina dels har misslyckat att liberalisera Kina ytterligare, och dels gjort Kina starkare än någonsin - vilket hotar USA:s relativa maktposition i världen.

⁵(1)North American Free Trade Agreement, (2)Trans-Pacific Partnership

Trump ser alltså Kina främst som ett säkerhetshot. Obama uppmärksammar att Kinas framväxt riskerar att bli ett hot, men värdet av att bevara staten som handelspartner överväger. Tilltron för att samarbeten och dialog kan fixa säkerhetsproblemet överväger att hota staten med militära tillgångar. Clintons hållning är mer eller mindre helt förenlig med inside-out-teorin. Tilltron till att ekonomisk handel kommer leda till vidare liberalisering, som enligt demokratiska fredsteorin kommer leda till att Kina som liberal demokratisk stat inte kommer vara ett framtida säkerhetshot. Det som Clinton uttrycker implicit i sin rapport, kritiserar Trump explicit i sin. Clintons hållning och positiva tilltro till Kinas potential att liberaliseras under 90-talet kan således ligga till grund för Trumps motsatta strategi.

Trump-administrationens val att lämna TPP ger ytterligare tydlighet i hur hans säkerhetsstrategi ter sig mer neorealistiskt gentemot Kina. Handelsavtalet lades fram och fulländades av Obama-administrationen, och dess utrikesminister Hillary Clinton skrev en artikel i *Foreign Policy* (2011) om hur avtalet var en del av administrationens nya utrikespolitiska strategi och fokus på Indo-pacifiska regionen. Samtidigt som hon i artikeln beskriver Kina som en av USA:s "key allies", var inte Kina inkluderat i detta multilaterala samarbete. Vissa menar på att avtalet var ett sätt att hindra Kinas inflytande i områdena, utan att konfrontera Kina på ett offensivt sätt (Denyer & Nakamura 2018). Således kan det ses som att Trump-administrationens val att dra sig ur avtalet lämnade ett hegemoniskt vakuum. Samtidigt, till skillnad från Obama, antyder vi en allt tydligare offensiv hållning mot Kina för Trumps administration och allt större militärt fokus på Indo-pacifistiska regionen, där Kina målas upp som fiende och staterna i regionen som samarbetspartners. Det talar för ett skifte i hur USA ska leda i regionen, där Obama-administrationen neoliberalt ville leda genom handel, och Trump neorealistiskt vill leda genom hot och mer militärt fokus.

Vi antyder därtill efter att vi undersökt rapporterna, en likhet i samtliga administrationers syn på USA som en världsledande hegemon. Detta ingick förvisso inte i vår ursprungliga deduktiva metod, i de dimensioner och ideér vi tänkte oss kunna hitta, och behöver vidare forskning för att fastställas. Men vi menar att administrationerna, trots deras olika uppfattningar om hur den utrikespolitiska hållningen till Kina bör utformas, dels delar ett verklighetsomdöme

där USA är en ledande världshegemon och dels delar ett värdeomdöme i att USA bör vara en världsledande hegemon.

Syftet med USA:s världshegemoniska status skiljer sig dock mellan administrationerna. För Trump är USA:s hegemoni en absolut nödvändighet som ett resultat av det internationella systemets anarkiska natur, i vilken USA måste behålla sin relativa maktposition - annars riskerar USA:s säkerhet att hotas. För Clinton och Obama är USA:s hegemoni snarare ett medel i syfte att sprida deras liberala värderingar och demokrati för att, i enlighet med den demokratiska fredsteorin, uppnå ökad global fred. Här har alltså administrationerna olika uppfattningar om syftet med USA:s roll som en världsledande hegemon, vilken differentierar sig utifrån den dikotoma skiljelinjen om synen på det internationella systemet - som ett plussummespel eller ett nollsummespel.

7. Slutsats och vidare forskning

Vår undersökning och diskussion visar att Clinton-administrationens hållning rör sig till *stor övervägande* del åt neoliberalism, Obama-administrationen till *övervägande* del mot neoliberalism och Trump-administrationen till *stor övervägande* del mot neorealism. Skillnaden mellan Clinton och Obama är att den sistnämnda administrationen är mer restriktiv mot Kina. Skillnaden mellan Obama och Trump beror mest på skillnader i administrationernas värdeomdömen gällande hur hållningen till Kina normativt bör utformas. De skiljer sig inte nödvändigtvis åt i hur de ser på Kinas framväxt, utan mer i deras uppfattning om hur man hanterar en sådan framväxt. Obamas neoliberala initiativ om att binda handelsavtal med staterna runt Kina, är ett sätt att hantera framväxten och Trumps neorealistiska hotfulla inställning till Kina är en annan. Clintons väldigt neoliberal hållning korrelerar dels med omvärldens omständigheter under 90-talet, dels med att Kina dels var i en liberaliseringsprocess och dels av att landet inte hade i närheten lika stor militär samt ekonomisk kapacitet som staten idag har.

Vi har i denna uppsats beskrivit hur dessa administrationernas hållning mot Kina sett ut, och utifrån det kartlagt hur hållningen förändrats över tid. Med hjälp av innehållsanalysen, har vi definierat respektives hållning utifrån tre olika dimensioner, och härlett resultatet till de olika

yttelighetspositionerna neorealistiska idéer och neoliberal idéer. I diskussionen har vi även diskuterat olika korrelationer, vars kausala förklaringsfaktor kräver vidare forskning.

Ovanstående är av central betydelse för världspolitiken med anledning av Kinas växande ekonomiska och militära makt, vilket somliga menar har förändrat och förändrar maktbalansen i världen. Präglas USA:s ledare av en syn som tillåter två världsdominerande stater? Vilka tillvägagångssätt och policy har dem anammat i sin hållning till Kina och den förändrade maktbalansordningen? De här är frågor med stor relevans för en framtid präglad av osäkerhet kring den världspolitiska ordningen, i vilken det sannolikt finns ett allmänt intresse i att undvika ett nytt "kallt krig" eller ännu värre, ett världskrig.

8. Referenser

Andersson, Elvira & Lisa Hubbendick-Nyman, 2005. *Good Governance: En utvecklingsagenda i Världsbankens regi*. [Elektronisk]
<https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordOid=1330635&fileOid=1330636>
(Hämtdatum 2020-05-17)

Bergström, Göran - Per Anders Svärd 2018, "Idé- och ideologianalys" i Bergström, Göran - Boréus, Kristina (red.), 2018. *Textens mening och makt: Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur, s. 133-178.

Brzoska, Michael. 1999. "Military Conversion: The Balance Sheet." *Journal of Peace Research*, vol. 36, nr. 2, s. 131–140. [Elektronisk] www.jstor.org/stable/424666 (Hämtad: 11-05-2020)

Burchill, Scott 2013. "Liberalism" i Burchill, Scott – Linklater, Andrew, 2013. *Theories of International Relations* (fifth edition). Houndsmills: Palgrave Macmillan, s. 57-87.

CFR, 2020, "Timeline U.S. Relations With China", *CFR*. [Elektronisk]
https://www.cfr.org/timeline/us-relations-china?fbclid=IwAR0wUUY1YEG4Y77ymvV_OtbXA_R_g4GPnJApXS37sU4bf0cf3la3xYneoho (Hämtdatum 2020-05-10)

Clinton, Hillary, 2011. "America's Pacific Century". *Foreign Policy*. 2011-10-11. [Elektronisk]
<https://foreignpolicy.com/2011/10/11/americas-pacific-century/> (Hämtdatum 2020-05-17)

Davies, Bob, 2018. "When the world opened the gates of China". *The Wall Street Journal*.
2018-07-27. [Elektronisk]
<https://www.wsj.com/articles/when-the-world-opened-the-gates-of-china-1532701482>
(Hämtdatum: 2020-05-17)

Donnelly, Jack, 2013. "Realism" i Burchill, Scott – Linklater, Andrew (red). *Theories of International Relations* (fifth edition). Houndsmills: Palgrave Macmillan, s.32-56

Emanuel Adler, 2004, *Communitarian International Relations: The Epistemic Foundations of International Relations*, 1 uppl. London and New York: Routledge.

Esaiasson, Peter – Giljam, Mikael – Oscarsson, Henrik – Towns, Ann – Wängnerud, Lena, 2017. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.

Freedom House, 2015. *Freedom In The World 2015*. [Elektronisk]
https://freedomhouse.org/sites/default/files/01152015_FIW_2015_final.pdf (Hämtdatum: 2020-05-17)

IMF 2020. *World Economic Outlook Database*. [Elektronisk] <https://tinyurl.com/yaksb8h2>
(Hämtdatum 2020-05-17).

Keith, Johnsson, 2018. "Is Trump Mainly Rebranding Nafta". *Foreign Policy*. 2018-10-01.
[Elektronisk]

<https://foreignpolicy.com/2018/10/01/trump-rebranding-trade-deal-nafta-usmca-mexico-canada/>
(Hämtdatum 2020-05-17)

Kiesow, Ingolf (2006). "Kina i ett tjugoårsperspektiv". FOI: Försvarsanalys. [Elektronisk]
<https://www.foi.se/forskning/sakerhetspolitik/asien-och-mellanostern/publikationer-asien-och-mellanostern.html> (Hämtdatum: 2020-05-17)

Lindsay Maizland 2020, "China's Modernizing Military". *CFR*. 2020-02-05. [Elektronisk]
<https://www.cfr.org/backgrounder/chinas-modernizing-military> (Hämtdatum: 2020-05-17)

Linkwater, Andrew 2013. "The english school" i Burchill, Scott – Linklater, Andrew (red).
Theories of International Relations (fifth edition). Houndsmills: Palgrave Macmillan, s. 88-112.

Melling, Frederick, 2014, *A Constructivist Approach to China's Aircraft Carrier Ambitions*.
[Elektronisk] <https://www.e-ir.info/pdf/53652> (Hämtdatum 2020-05-17)

NSSA 1996. *The National Security Strategy of the United States of America*. Washington:
President of the U.S. [Elektronisk] <http://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/1996.pdf>
(Hämtdatum: 2020-05-17)

NSSA 2015. *The National Security Strategy of the United States of America*, Washington:
President of the U.S. [Elektronisk] <http://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2015.pdf>
(Hämtdatum: 2020-05-17)

NSSA 2017. *The National Security Strategy of the United States of America*. Washington:
President of the U.S. [Elektronisk] <http://nssarchive.us/wp-content/uploads/2020/04/2017.pdf>
(Hämtdatum: 2020-05-17)

NSSA 2020, *National Security Strategy Archive*. [Elektronisk] <http://nssarchive.us/> (Hämtdatum:
2020-05-17)

Oxford English Dictionary, 2020, "Power". [Elektronisk]

https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/power_1 (Hämtdatum 2020-05-08)

Prateek Goorha, 2017. "Modernization Theory". *Oxford University Press*. [Elektronisk] DOI: 10.1093/acrefore/9780190846626.013.266 (Hämtdatum 2020-05-17)

Reus-Smith, Christian, 2013 "Konstruktivism" i Burchill, Scott – Linklater, Andrew, 2013. *Theories of International Relations* (fifth edition). Houndsmills: Palgrave Macmillan, s. 217-240.

Risse, Thomas & Nelli Babayan, 2015. Democracy promotion and the challenges of illiberal regional powers: introduction to the special issue, *Democratization*, 22:3, 381-399 [Elektronisk] <https://doi.org/10.1080/13510347.2014.997716> (Hämtdatum: 2020-05-17)

Risse, Thomas, 2009, "Conclusions: Towards Transatlantic Democracy Promotion?" i Magen, Amichai, Thomas Risse, Michael A. Mcfaul 2009, *Promoting Democracy and the Rule of Law*. 1:a upplagan. New York: Palgrave Macmillan.

Simon Denyer, David Nakamura, 2018. "How a Trump decision on trade became a setback for democracy in Vietnam". *Washington Post*. 2018-10-11. [Elektronisk] <https://www.washingtonpost.com/graphics/2018/world/how-a-trump-decision-on-trade-became-a-setback-for-democracy-in-vietnam/> (Hämtdatum: 2020-05-17)

Sipri 2020, *SIPRI Military Expenditure Database*. [Elektronisk] <https://www.sipri.org/databases/milex> (Hämtdatum 2020-05-17)

Wendt, Alexander, 1995, "Constructing International Politics", *International Security*, vol 20, nr. 1, s. 71-81. doi:10.2307/2539217